

Injectie van bromidepekkel in Twenthe-Rijn fase 2 en 3

Vanaf begin jaren 1990 zijn de restproducten gescheiden in drie aparte stromen:

1. kalkslurry,
2. boorgruis
3. bromidepekkel.

In de winningsvergunning Twenthe-Rijn bevinden zich een aantal cavernes die niet meer gebruikt worden voor uitloging van steenzout, maar die (nog) niet in aanmerking komen voor afsluiting om verschillende redenen. Sommige cavernes zijn geselecteerd voor de berging van bromidepekkel anderen moeten ter voorkoming van onacceptabele bodemdaling opgevuld worden met vaste stof, waarvoor kalkslurry en boorgruis gebruikt worden. Bij deze processen zal de pekkel die zich in de caveerne bevindt gedeeltelijk vervangen worden door bromidepekkel, boorgruis of de vaste opvulstof uit de retourstroom kalkslurry van het pekkelzuiveringsproces.

Een aantal cavernes zal gebruikt worden voor de berging van bromidepekkel. Deze pekkel heeft een verhoogd bromidegehalte en is afkomstig uit het indampproces van pekkel in de zoutfabriek. Het bromide is oorspronkelijk afkomstig van de ruwe pekkel uit het caveerneveld en wordt met het bergen van de retourstroom teruggebracht in de zoutlaag waaruit het afkomstig is. De berging van bromidepekkel wordt al vele decennia gedaan en wordt binnen dit winningsplan op dezelfde wijze voortgezet. Onder meer bij caveerne TWR-130/131. SodM heeft geoordeeld dat injectie van bromidepekkel in caveerne TWR-130/131 veilig kan worden toegepast.

De milieuhygiënische afweging van het injecteren van bromidepekkel in zoutcavernes gebeurt in de omgevingsvergunning. Dit is een andere procedure dan de procedure tot instemming met een winningsplan op basis van de Mijnbouwwet.

Datgene wat in de omgevingsvergunning is getoetst en beoordeeld, kan juridisch niet in een besluit op het winningsplan worden vastgelegd.

De mijnbouwkundige afweging gebeurt in het winningsplan. Het gaat dan om bodemdaling en bodembeweging door de bromide-injectie. Het is echter niet aannemelijk dat de bromidestroom tot bodemdaling of aardbevingen gaat leiden.

In de omgevingsvergunning voor de zoutfabriek te Hengelo van 6 juli 2023 is er een uitgestelde goedkeuring opgenomen. Voordat wordt overgegaan tot injectie van bromidepekkel moet er een onderzoek naar injecteren van retourstromen of reststoffen in het kader van het Landelijk Afvalbeheersplan (LAP3) door Nobian worden gedaan.

In de revisievergunning voor de zoutfabriek te Hengelo is getoetst aan het huidige LAP3 en wel aan onderdeel B.12.13.10 In de overwegingen is het volgende opgenomen:

"Injectieactiviteiten bij de winning van zouten Bij de winning van zouten worden afvalstoffen geïnjecteerd in de diepe ondergrond. Het beleid in de afgelopen planperiode ten aanzien van de injectie van afvalstoffen in zoutcavernes heeft zich gericht op het consolideren van reeds bestaande injectieactiviteiten. Daardoor is ook de injectie van afvalstoffen welke ontstaan in de productieprocessen waarin zouten worden ingezet (anders dan de winning en productie van het zout uit de pekkel) toegestaan. Gevolg hiervan is dat er sprake is van een grotere diversiteit van afvalstoffen, waarin vaker (sporen van) bodemvreemde stoffen aanwezig zijn. In tegenstelling tot in de olie- en gasindustrie is voor de zoutindustrie geen specifiek instrument beschikbaar om een milieuhygiënische toets te kunnen uitvoeren op basis waarvan men een verantwoorde afweging kan maken of materialen met bodemvreemde elementen niet beter bovengronds verwerkt kunnen worden. De vergunningaanvrager moet door een onderzoek aantonen dat terugvoeren milieuhygiënisch gezien de voorkeur heeft dan wel dat de kosten voor de alternatieven van terugvoeren niet in verhouding staan tot de milieuhygiënische voordelen. Het bevoegd gezag moet eigenstandig beoordelen of het door de vergunninghouder uitgevoerde onderzoek adequaat is geweest. In de afgelopen planperiode is consensus tussen bevoegde gezagen, ministerie van IenW en bedrijven bereikt over het feit dat enkel een LCA uitvoeren niet als een toereikend onderzoek kan worden aangemerkt. In een aantal specifieke situaties ontstaan bij de winning of de productie van zouten nevenproducten als gips, kalk of kalksteen. Dergelijke producten worden al jaren teruggevoerd. Dit terugvoeren kan ook in de huidige planperiode worden gecontinueerd"

In de vergunning van 6 juli 2023 is als voorschrift opgenomen dat er (opnieuw) een LAP-toets (dat wil zeggen een onderzoek naar injecteren van retourstromen) door Nobian na vergunningverlening

moet worden gedaan. Nobian beschikt over een omgevingsvergunning voor injecteren van deze retourstromen. Voordat daadwerkelijk tot injecteren kan worden overgegaan is echter nog instemming van de IGM op het onderzoek van Nobian nodig.

Op dit moment werkt het ministerie aan een Leidraad voor injectie bij zout, waardoor ook daarvoor een specifiek instrument beschikbaar komt voor een milieuhygiënische toets, zoals dat bij waterinjectie ook plaatsvindt. Beide leidraden worden eind dit jaar tegelijk met het CMP (Circulair Materialenplan, opvolger LAP3) van kracht.